

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - LITERÁRNÍ KOMUNIKACE

Ročník: kvinta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Úvod do studia literatury</i>	Základy literární teorie	Žák: <ul style="list-style-type: none">- objasní funkci umění jako důležitou a obohacující součást života- rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým- na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu- rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci- rozezná základní literární druhy a žánry a uvede, čím se liší a co je pro ně typické- objasní rozdíl mezi fikčním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu	
<i>Nejstarší světové literatury</i>	Nejstarší neevropské literatury Antická literatura	<ul style="list-style-type: none">- seznámí se s některými světovými mýty, vysvětlí podstatu a funkci mýtu- vysvětlí význam Bible pro světovou kulturu- vysvětlí, co je spojnící antického světa se světem středověkým- objasní, proč považujeme antickou kulturu za kolébku evropské kultury	Dějepis Náboženství Latina

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Středověká literatura</i>	Literatura středověku v Evropě Literatura středověku na našem území	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje charakteristické znaky ve středověku užívaných a oblíbených literárních žánrů - vysvětlí rozdíl mezi náboženskou a laickou literaturou - vyjmenuje ctnosti středověkého rytíře - osvětlí vznik a význam staroslověnského písemnictví - vysvětlí význam latinské vzdělanosti na českou kulturu - charakterizuje dobu počátků české literatury a její vývoj do doby renesanční 	Dějepis Náboženství Výtvarná výchova
<i>Renesance a baroko</i>	Renesance v Evropě Baroko v Evropě Renesanční humanismus a baroko v české literatuře	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje znaky renesanční kultury a humanismu - zdůvodní, proč je toto období považováno za počátek novověku - vysvětlí, jak se nové pojetí existence člověka promítlo do literatury - charakterizuje znaky barokní kultury a literatury - popíše vztah barokního člověka k Bohu, světu, k sobě samému - uvede zvláštnosti českého humanismu a baroka na pozadí našeho historického vývoje - zhodnotí význam díla J. A. Komenského pro současnost 	Dějepis Latina

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p><i>Klasicismus, osvícenství a preromantismus</i></p> <p><i>Období národního obrození</i></p>	<p>Klasicismus</p> <p>Osvícenství</p> <p>Preromantismus</p> <p>První až vrcholná fáze národního obrození</p>	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje znaky klasicistní literatury - srovná literaturu barokní a klasicistní - vysvětlí, v čem spočívají principy commedie dell' arte - vysvětlí vztah osvícenského člověka k Bohu, církvi, světu a k sobě samému - zhodnotí význam děl encyklopedistů - charakterizuje znaky preromantické literatury - vysvětlí, v čem spočíval vzdor hrdinů, resp. autorů - charakterizuje proces národního obrození, určí jeho příčiny - uvede významné osobnosti tohoto období a charakterizuje jejich dílo - vysvětlí specifickou vývoje české literatury v kontextu vývoje literatury evropské 	<p>Dějepis</p>
<p><i>Romantismus</i></p>	<p><u>Romantismus ve světě:</u> Francouzský romantismus Německý romantismus Ruský romantismus Polský romantismus Romantismus v USA Romantismus v českých zemích</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vystihne podstatné rysy romantické literatury - charakterizuje romantického hrdinu - postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	<p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>Výtvarná výchova Hudební výchova Cizí jazyk</p>

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Realismus v 19. století</i>	Ruský realismus Francouzský realismus Anglický realismus Realismus v českých zemích	- vystihne podstatné rysy a postupy realistické literatury - charakterizuje realistického hrdinu - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu	Cizí jazyk Dějepis
<i>Básnické generace 2. poloviny 19. století v českých zemích</i>	Generace májovců Generace ruchovců a lumírovců	-vysvětlí základní cíle jednotlivých literárních skupin a prostřednictvím interpretace textu je doloží - vysvětlí specifičnost vývoje české literatury v kontextu vývoje literatury evropské	Dějepis

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Konec století v literatuře aneb Moderní umění nastupuje</i>	Prokletí básníci Impresionismus Symbolismus Dekadence	Žák: - vystihne základní rysy a postupy jednotlivých moderních básnických směrů konce 19. století a prostřednictvím interpretace textů je doloží	Výtvarná výchova Hudební výchova
<i>Česká literatura na přelomu 19. a 20. století</i>	Česká moderna Generace buřičů Česká dekadence Katolická moderna Literární kritika	- vystihne specifčnost literárních textů jednotlivých autorů - vysvětlí význam literární kritiky	Cizí jazyk
<i>Česká literatura v letech 1918–1945</i>	Proletářská literatura Poetismus Surrealismus Velikáni naší meziválečné poezie Literatura katolicky orientovaných autorů Legionářská literatura a obraz první světové války v literatuře Expresionismus Ruralismus a venkovská próza Spisovatelé demokratického proudu Imaginativní próza Próza levicově orientovaných spisovatelů Psychologická próza Německy psaná literatura v českých zemích Dominanty české literatury během okupace	- charakterizuje znaky literárních směrů a tendencí české literatury v letech 1918–1945 - interpretuje vybrané texty - objasní, jak historický vývoj a společenská atmosféra ovlivňují charakter literatury - zaujímá vlastní postoje a stanoviska k jednotlivým textům a podpoří je argumenty	Dějepis Výtvarná výchova Náboženství

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<p><i>Světová literatura</i> <i>1. poloviny 20. století</i></p>	<p><u>Moderní umělecké směry:</u> Kubismus, futurismus, dadaismus, surrealismus Světová literatura mezi válkami – zaměřeno na prózu Počátky moderní prózy 20. stol. Americká próza mezi válkami Francouzská próza mezi válkami Německy psaná próza mezi válkami Anglická próza mezi válkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje specifika jednotlivých moderních literárních směrů - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu - vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl 	<p>Výtvarná výchova Dějepis Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>

Ročník: **oktáva**

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Česká literatura po roce 1945	Česká poezie po roce 1945 a její významné osobnosti <u>Česká próza po roce 1945:</u> Autoři oficiálně vydávané prózy Autoři prózy samizdatové a exilové literatury Undergroundová literatura Přehled českého divadla 20. století	Žák: - při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech - tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje	Dějepis Hudební výchova Dějiny umění
Světová literatura po roce 1945	Existencialismus Neorealismus Beat generation Rozhněvaní mladí muži Nový román Absurdní literatura/drama Magický realismus Další významní světoví spisovatelé 2. poloviny 20. století Přehled světového dramatu Populární literatura	-vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení - rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně podpoří	Dějepis Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Cizí jazyk

Poznámka: Průběžně ve všech ročnících probereme učivo:

- **základy literární vědy:**

literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika; interdisciplinárnost literární vědy; literatura a její funkce

- **metody interpretace textu:**

interpretační postupy a konvence, význam a smysl, popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu; čtenářské kompetence; interpretace a přeinterpretování

- **způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky)**

- **jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla:**

tropy; figury; rytmus, rým a zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč; typy kompozice; motiv, téma

- **text a intertextovost:**

kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze), žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát), hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka; autorský komentář, recenze)

- **vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury:**

funkce periodizace literatury, vývoj kontextu české a světové literatury; tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností; literární směry a hnutí; vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Ročník: kvinta

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Úvod do studia jazyka</i>	Jazyk a jeho útvary Jazykověda a její složky Jazykové příručky Čeština a jazyky příbuzné	Žák: - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich užívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací - efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, internet, encyklopedie)	Mediální výchova Multikulturní výchova
<i>Nauka o zvukové stránce jazyka</i>	Systém českých hlásek Spodoba hlásek Slovní přízvuk Spisovná výslovnost češtiny	- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně intonuje a používá slovní přízvuk	Cizí jazyk
<i>Nauka o písemné stránce jazyka (grafémika)</i>	Písmo, jeho vznik a druhy Psaní i, í/y, ý Psaní písmene ě, předpon s/e/, z/e/ a souhláskových skupin Psaní délky samohlásek Psaní zkratk Psaní slov přejatých	- v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy - účinně využívá možnosti grafického členění textu	
<i>Stylistika</i>	Funkční styly <u>Styl prostěsdělovací:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky prostěsdělovacího stylu Vybrané mluvené útvary prostěsdělovacího stylu Vybrané psané útvary prostěsdělovacího stylu	- objasní základní pojmy stylistiky - vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost – nepřipravenost, psanost – mluvenost) - používá základní útvary stylu prostěsdělovacího	Osobnostní a sociální výchova

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Nauka o slovní zásobě</i>	Slohové rozvrstvení slovní zásoby Významové vztahy mezi slovy Rozšiřování slovní zásoby	Žák: - v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu - v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohové rozvrstvení výrazových prostředků češtiny	Mediální výchova Cizí jazyk
<i>Nauka o tvoření slov</i>	Slovotvorná a morfémová stavba slova Tvoření slov Slovotvorný a morfematický rozbor	- ve svém projevu uplatňuje znalosti slovotvorných principů českého jazyka	Cizí jazyk – srovnání slovotvorných odlišností
<i>Pravopis</i>	Psaní velkých písmen Interpunkční znaménka Hranice slov v písmu	- ve svém písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a uplatňuje znalosti syntaktických principů českého jazyka	
<i>Stylistika</i>	<u>Publicistický styl:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky publicistického stylu Vybrané útvary publicistického stylu	- vysvětlí vztahy mezi psanou a mluvenou publicistikou a vystihne zvláštnosti publicistických žánrů - vyhledá informace v publicistických textech - vyhodnotí kvalitu informací z různých zdrojů - zhodnotí vliv médií na vlastní jednání - napíše vlastní text vybraných publicistických útvarů - efektivně a samostatně používá různé informační zdroje	Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova
<i>Tvarosloví</i>	Slovní druhy Ohebná slova Neohebná slova Vybrané tvaroslovné jevy	- ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví - odliší spisovné a nespisovné tvary orientuje se ve tvaroslovném systému českého jazyka	Cizí jazyk – srovnání tvaroslovných odlišností

Ročník: septima

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Nauka o větě a souvětí</i>	Úvod do skladby Skladební vztahy Valenční teorie Skladební rozbory Skladební jevy v textové výstavbě	Žák: - využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích a o druzích vět podle postoje mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání a logickému strukturování výpovědí	Mediální výchova Cizí jazyk
<i>Pravopis</i>	Interpunkční znaménka	- ovládá stavbu věty a souvětí	
<i>Stylistika</i>	<u>Odborný styl:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky útvarů odborného stylu Vybrané útvary odborného stylu	- v textu identifikuje hlavní myšlenky, parafrázuje je, určí, kde jsou klíčová místa - informace vyhodnotí, porovná s těmi, které získal již dříve, odhadne, ke které části problému mu informace chybí a vyhledá je - napíše vlastní text vybraných útvarů odborného stylu - pořizuje z odborného textu výpisky, zpracovává osnovy, výtahy, anotace, shrnutí - efektivně a samostatně používá informační zdroje – slovníky, encyklopedie, internet	Mediální výchova

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Historický vývoj češtiny</i>	Kořeny historického vývoje češtiny Historický vývoj češtiny	Žák: - při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	Dějepis
<i>Stylistika</i>	<u>Administrativní styl:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky administrativního stylu Vybrané útvary administrativního stylu <u>Umělecký styl:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky uměleckého stylu Vybrané útvary uměleckého stylu <u>Řečnický styl:</u> Obecné poučení Kompozice a jazykové prostředky řečnického stylu Vybrané útvary řečnického stylu <u>Esejistický styl:</u> Obecné poučení Esej jako specifický slohový útvar	- vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace s ohledem na účel textu - napíše vlastní text vybraného útvaru administrativního stylu - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - odlišuje spisovný a nespisovný projev - napíše vlastní text vybraného útvaru uměleckého stylu - odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich užívá v souladu s komunikační strategií - při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu - napíše vlastní esej dorozumívá se kultivovaně, výstižně	Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Stylistika</i>	<u>Nauka o komunikaci:</u> Úvod do nauky Obecné poučení o textu Asertivní komunikace Manipulativní postupy v komunikaci Základy nonverbální komunikace	-volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit - v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči	

Vzdělávací obsah pro vyučovací předmět: SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Ročník: oktáva

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Analýza uměleckého textu</i>	Základy literární vědy: literární teorie literární historie literární kritika	Žák: - rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým - analyzuje umělecký text, najde a určí jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla: tropy; figury; rytmus, rým a zvukové prostředky poezie; monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč; typy kompozice; motiv, téma - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci - rozezná základní literární druhy a žánry a uvede, čím se liší a co je pro ne typické - charakterizuje text na základě literárně-historických znalostí, v textu najde a popíše jevy typické pro dané období - zasadí dílo do kontextu autorovy tvorby - zasadí díla daných autorů do literárně-historického kontextu	Dějepis Základy společenských věd Výtvarná výchova Hudební výchova
<i>Analýza neuměleckého textu</i>	Stylistika: funkční styly slohové útvary slohotvorní činitele	- určí funkční styl daného textu, jmenuje jeho typické znaky a jazykové prostředky, jeho využití - určí slohový útvar daného textu - uvede funkci textu, formu a další slohotvorné činitele - charakterizuje jazykové a vyjadřovací prostředky v textu, zhodnotí jejich příznakovost	

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Jazyková část</i>	<u>Jazykovědné disciplíny v praxi:</u> Lexikologie a slovtvorba Morfologie Gramatika Syntax	<ul style="list-style-type: none"> - v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy - účinně využívá možnosti grafického členění textu - ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a orientuje se ve tvaroslovném systému českého jazyka - provede slovtvorný rozbor - ve svém projevu uplatňuje znalosti slovtvorných principů českého jazyka - najde vhodné výrazy, pracuje se synonymií - rozlišuje homonyma - provede komplexní jazykový rozbor textu - najde v textu odchylky od větné stavby a text vhodně opraví - využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích a o druzích vět podle postoje mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání a logickému strukturování výpovědí - ovládá stavbu věty a souvětí 	Mediální výchova Cizí jazyk
<i>Stylistika</i>	Slohové útvary a jejich náležitosti v praxi	<ul style="list-style-type: none"> - žák vytvoří funkční text, který splňuje zadaná kritéria - při tvorbě vlastního textu prokáže bohatost své slovní zásoby, používá různé vyjadřovací prostředky a volí ty nejvhodnější vzhledem k zadané/zvolené komunikační situaci - používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení - uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu 	Mediální výchova Cizí jazyk

Tematická oblast (téma)	Učivo (osnovy)	Očekávané školní výstupy (kompetence)	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
<i>Komunikace</i>	Rétorika	<ul style="list-style-type: none"> - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, správně intonuje a používá slovní přízvuk - vhodně využívá jazykové prostředky v závislosti na komunikační situaci (připravenost – nepřipravenost, psanost – mluvenost) - používá základní útvary stylu prostěsdělovacího - vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace s ohledem na účel textu - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení - odlišuje spisovný a nespisovný projev - při tvorbě vlastního mluveného textu využívá základní principy rétoriky - dorozumívá se kultivovaně, výstižně a řídí se pravidly ortoepie a ortofonie 	Mediální výchova Cizí jazyk